

SPRAWOZDANIE Z OBCHODÓW

50-LECIA POLSKICH WYPRAW W ANDY

1934-1984

Kraków, październik 1984

Zdzisław Ryn - "Postęp medycyny górskiej w badaniach polskich wypraw andyjskich"

Spośród około czterdziestu polskich wypraw w Andy cztery z nich realizowały program badawczy z zakresu medycyny górskiej. Wśród prawie trzystu uczestników tych wypraw znalazło się kilkunastu lekarzy różnych specjalności. Już lekarze I i II Polskiej Wyprawy w Andy /1934 i 1936 - J.K.Dorawski i W.H.Paryski/ podjęli badania fizjologii dużych wysokości /skład krwi obwodowej, leukocyty, ciśnienie i tętno spoczynkowe, paradoksalna bradykardia wysokościowa, obserwacje psychologiczne/.

Trwająca rok Wyprawa w Góry Patagonii /1973-74/ realizowała wielospecjalistyczne badania medyczne i psychologiczne: reakcje psychiczne na ekspozycję wysokościową, adaptacja ośrodkowego układu nerwowego do drugiego pobytu na dużych wysokościach, zmiany elektroencefalograficzne /EEG/ na dużych wysokościach, skład krwi i dynamika krążenia obwodowego, odległe następstwa długotrwałego pobytu w wysokich górach, funkcjonowanie małej grupy w warunkach długotrwałej wyprawy itp.. Odrębny rozdział stanowią badania i obserwacje medyczne stałych mieszkańców Andów /Boliwia, basen jeziora Titicaca, Peru/. Plonem tych ostatnich badań jest cykl publikacji w kraju i za granicą oraz książka Z.Ryna wydana w języku hiszpańskim w La Paz pt. "Los Andes y la medicina" /1981/.

Wyprawa krakowskich medyków "Peru-Bolivia 1977" prowadziła badania na temat fizjologii krążenia i oddychania na dużych wysokościach, obserwacje psychopatologiczne, zbiory roślin leczniczych.

Nawiązano współpracę naukową z instytutami medycyny górskiej w Boliwii i w Peru oraz tamtejszymi ośrodkami i towarzystwami naukowymi. Dorobek naukowy w tym zakresie służy praktyce polskich wypraw w góry wysokie oraz jest wykorzystywany w medycynie ogólnej.